

további sikereket, kívánom, hogy az előttünk álló év a mögöttünk ha-

gyottnál is eredményesebb legyen.

Bitskey István

Főtitkári beszámoló az MTA Debreceni Területi Bizottsága szakbizottságainak 2012. évi munkájáról

Alelnök Úr! Igen Tisztelt Elnökség! Tisztelt Közgyűlés! Hölgyeim és Uraim!

Feladatomban a DAB szakbizottságainak 2012-i tevékenységéről beszámolni. Mivel e bizottságok munkájukat általában a szűkebb szakmai közegben, a munkabizottságok szervezésében végzik, beszámolómat is az egyes szakbizottságokra lebontva állítottam össze.

Az *Irodalom- és Nyelvtudományi Szakbizottság* irodalomtudományi munkabizottságának legnagyobb konferenciája *A kora újkor prózai kegyességi műfajok rendszere és elmélete* című tanácskozás volt. Előadás-sorozatot szerveztek a Debreceni Egyetem Társas-Kognitív Nyelvészeti Kutatócsoportjával. Megünnepezték a Dickens-bicentenáriumot. A Nyelvtudományi Munkabizottság országos jelentőségű stilisztikai konferenciát szervezett. Az egyetem TÁMOP-4.2.2/B-10/1-2010-0024 számú („A Debreceni Egyetem tudományos műhelyeinek támogatása”) pályázatából ismét megvalósult a Fiala Irodalmárok Fóruma. A Hatvani István Szakkollégium Tavaszi Hallgatói Konferenciáján 17 hallgató mutatta be kutatásai eredményét.

2012-ben lezárult a „Nyelvtechnológia és bioetika” területén dolgozó kutatócsoportokkal folytatott együttműködés. Igyekeztek megszólítani a magyar szakos tanárokat Debrecenen kívül is. Rendezvényeikre 610 fő volt kíváncsi.

A *Társadalom- és Történettudományi Szakbizottság* Szociológiai munkabizottsága könyvekkel, tanulmányokkal, tudományos rendezvényekkel gazdagította a régió szakmai közéletét. A Történettudományi Munkabizottság szakmai kapcsolatainak elismerését jelentették a Tudományegyetemi Karoktól (TEK) és az Eperjesi Egyetemtól kapott díjak. Papp Klára elnök asszony az Eperjesi Egyetem ezüst érmét kapta tudományszervező, kapcsolaterősítő tevékenységéért. A Néprajzi Munkabizottság előkészítette kiadásra a Gunda Béla akadémikusról készülő könyvet; rendezvényeik a térséghez és a pályázati témákhoz kapcsolódtak. A Településtudományi és Területfejlesztési Munkabizottság számos PhD hallgatót, határon túli, nyíregyházi és miskolci kollegát is bevont rendezvényeibe. Egy újabb HU-RO projekt biztosít majd lehetőséget a Szegedi Akadémiai Bizottsággal és

a temesvári tudományos iskolákkal való együttműködésre, a Visegrádi Alap pedig a miskolci, szlovákiai, lengyel és cseh kutatókkal közös tudományos kutatáshoz nyújt fedezetet. A munkabizottság két fő témája: a határon átnyúló kapcsolatok kutatása Észak-Kelet Magyarországon, illetve az Észak-Kelet Magyarországon élő cigánynépeség társadalmi-gazdasági integrációjának megalapozása. A Régészeti Munkabizottság igyekezett integrálni az új régész-kollégákat, rendezvényükön így 18 régész jelent meg, 5 előadás megtartására került sor. 2012-ben 29 rendezvényt szerveztek 350 előadóval és 1620 résztvevővel.

A *Jogi- és Közgazdaságtudományi Szakbizottság* Közgazdaságtudományi Munkabizottsága termékeny időszakot tudhat maga mögött. Az előadások, a HU-RO projekthez kapcsolódó zárókonferencia, a tanszéki estek, a gazdaságpolitikai konferencia és kerekasztal az EU országok fiskális politikájáról – sokakat vonzottak. A Jogi Munkabizottság eredménye is, hogy – öt évre szóló támogatással – megkezdte működését az MTA-DE Közszolgáltatási Kutatócsoport. A Tavaszi Tudományos Héten izgalmas volt a hallgatói TDK versenyek lebonyolítása. Megrendezték a IX. Debreceni Doktorandusz Konferenciát. Megemlékeztek a 100 éve született Bibó Istvánról. A Mobil ENSZ-Akadémia konferencia-sorozat keretében nemzetközi konferenciát rendeztek az ENSZ élelmezési világnapja alkalmából. Szakmai vitafórumot szerveztek a DE Állam- és Jog-

tudományi Karával és a Fundamentum folyóirat szerkesztőségével az önkormányzati reformról.

A *Nevelés-, Művelődéstudományi és Pszichológiai Szakbizottság* területén tartott előadások és poszterbemutatók sokféle megközelítésben dolgozták fel a neveléstudomány, a művelődéstudomány, a regionalitás és oktatás kapcsolatait. A konferenciák kiemelt témái: a civil közreműködés lehetőségeinek előmozdítása a vidékfejlesztésben, az egyetemi hallgatók életvilágának sajátosságai, a közművelődés, a felsőoktatás és a felnőttképzés összefüggései, a diplomások pályakövetésének tanulságai, a különböző társadalmi hátrányokkal élők integrációja, az együttműködés és versengés lélektani jellegzetességei, Karácsony Sándor és Kiss Árpád hagyatékának gondozása. Jubileumi konferenciát rendeztek Szabó László Tamás 70. születésnapjára. Szakmai Találkozót hívtak össze Karácsony Sándor és Durkó Mátyás emlékére. Rendezvényeiken 910 fő jelent meg.

A *Bölcseleti, Művészet- és Ókortudományi Szakbizottság* három nagy rendezvényt szervezett: A humán tudományok az egészségügy kontextusában, Az identitás alakzatai, valamint A keresztény állam és ideáljának születése a pons Milvius-i csata (Kr. u. 312.) jegyében. A Klasszika-filológiai Munkabizottság az antik világ erkölcsi értékeit vizsgálta. A Filozófiai Munkabizottság a személyes és szociális identitással és a krízis hermeneutikájával foglalkozott. A Vallástudományi Munkabizottság vendége volt Saul Shaked professzor

Jeruzsálemből. A Református Kollégiumban tartott ülésen a cigányság vallásosságáról szerveztek konferenciát. A rendezvényeken 200 fő vett részt.

A *Matematikai, Fizikai és Informatikai Szakbizottság* előadás-sorozatot rendezett a Magyar Tudomány Ünnepe alkalmából, illetve projektnyitó workshopot tartott az Internet kutatásokról az elmélettől az alkalmazásig címmel. A régiót érintő fontos esemény volt az International Symposium on Functional Equations elnevezésű rendezvénysorozat, mely 2012-ben 50. alkalommal került megrendezésre. A Beszélgetések a matematika tanításáról rendezvény-sorozattal kapcsolatteremtés kezdődött a középiskolásokkal és tanáraikkal.

Hagyományosan megrendezték a „Fizikusnapok”-at és „Kutatók éjszakájá”-t. A fizika és a fizikus életpálya népszerűsítése érdekében az „Élő Fizika” tehetséggondozó program előadásai mellett egy nyári tábor is szerveztek. A Fizika Munkabizottság tagjai közül Kiss Gábor Gyula elnyerte a Prima Primiissima Alapítvány Junior Prima Díját. Balogh Kadosa az ATOMKI Szalay Sándor díját vette át. Molnár Lajos a Lendület program nyerteseként kutatócsoportot alakított, Horváth Gábor pedig elnyerte az MTA Bolyai ösztöndíját. Rendezvényeiken 1100 fő vett részt.

A *Mezőgazdasági Szakbizottság* a tudományos életet és a gyakorlati tevékenységet magas szinten, interaktív módon harmonizálta, az inno-

vációs folyamatokat felgyorsította. Ezért a munkabizottságok vezetésébe a legelismertebb szakemberek közül társadalmi elnököket választott. A gyakorlati élet igényéhez igazodva Növényvédelmi Munkabizottságot hoztak létre. Megváltoztatták az Erdészeti és Vadgazdálkodási Munkabizottság nevét és munkájának tartalmát, az új elnevezés: Erdészeti, Természetvédelmi és Vadgazdálkodási Munkabizottság. Rendszeresen „Tudományos Napok”-at szerveztek a három megyében. Együttműködést kezdeményeztek a növénytermesztés és állattenyésztés kedvezőtlen arányának optimalizálására három megyében, továbbá az Észak-Alföldi Régió agrártermelésének versenyképessége javítása céljából. Üléseiken összesen 38 előadó és 3468 fő vett részt.

Az *I. Orvostudományi- és Biológiai Szakbizottság* tudományos és továbbképző előadássorozatai közül a legnagyobb érdeklődésre a Kardiológiai Napok, a Debreceni Nephrológiai Napok és a Magyar Kísérletes és Klinikai Farmakológiai Társaság továbbképző kongresszusa tartottak számot, ahol teret engedtek az alapkutatási és klinikai eredmények ismertetésének. Az Endokrinológiai és Anyagcsere Munkacsoport és más munkabizottságok számos rendezvényén hangsúlyt kapott a betegségek interdiszciplináris megközelítése.

A Klinikai Genetikai és Ritka Betegségek Munkabizottság munkáját a diagnosztika és terápia területén a széles nemzetközi kollaboráció nél-

különbözhetlensége jellemzi. A Geriátriai Munkabizottság az aktív idősor jelentőségét mutatta be a tudományos eredmények tükrében.

A Gyógyszerészeti Munkabizottság Gyógyszeres Terápia Menedzsment kongresszust hívott össze. Megtisztelő feladatuk volt a Rozsnyay Mátyás Emlékverseny megrendezése. A Neonatológiai Munkabizottság Nyíregyházán és Debrecenben tartotta továbbképzését a koraszülöttek krónikus tüdőbetegségéről. A Nephrologiai és Hypertonia Munkabizottság továbbképző rendezvényei között hangsúlyt kapott az Ápolói szekció, és azon belül a vesebeteg-ellátás. A Nukleáris Medicina Munkabizottság az erdélyi tudományos társszervezettel és a Marosvásárhelyi Orvos Gyógyszerész Egyetemen 3 napos posztgraduális kurzust indított. A szakbizottság 19 nagyobb rendezvényén közel 4000 fő vett részt.

A II. Orvostudományi- és Biológiai Szakbizottság munkabizottságai öt jelentősebb rendezvényen ismertették szakterületük kutatási eredményeit, a humán diagnosztika és az innovatív gyógyítás során szerzett tapasztalataikat. Rendezvényeiken igyekeztek megvalósítani a tudomány és a gyakorlat kapcsolatának fejlesztését, az alap- és klinikai kutatás közötti információáramlás megteremtését. Kiemelkedő rendezvény volt a klinikák kapuinak jelképes kinyitása, amikor előadásokkal és poszterekkel mutatták be a III. sz. Belgyógyászati Klinika, illetve a Bőrgyógyászati Klinika komplex

udományos és diagnosztikai-gyógyító tevékenységét. 2012-ben is sikerült megvalósítani a régió 3 megyéjére kiterjesztve, a korábbról működő interaktív klinikai továbbképzést, mint pl. az Immunológiai Munkabizottság „Gyógyszer- és ételallergiák a gyakorló orvos szemével” című továbbképzést. A szakbizottsági rendezvények összlétszáma közel 800 fő volt.

A *Műszaki Szakbizottság* rendezvényei közül kiemelkedik a Szolnoki Főiskolán a Magyar Műszaki Értelmiség Napja alkalmából megrendezett Műszaki Tudomány az Észak-kelet Magyarországi Régióban 2012 konferencia. Az előadások írásos anyagai megjelentek az elektronikus Műszaki Füzetek on-line kiadványban. A Szakbizottság 2012-ben is törekedett tagjai tudományos eredményeinek a gyakorlatban történő hasznosítására, amint azt például a pilóta nélküli repülőgépek fejlesztésében elért eredmények terjesztése és a KÚTFŐ - TÁMOP projekt mutatják. A Szakbizottság tagjai aktívan részt vettek külföldi konferenciákon, ezek közül kiemelendő az Erdélyi Múzeum-Egyesület Műszaki Tudományok Szakosztályával ápolt kapcsolatuk. A Műszaki Szakbizottság kapcsolódó 12 rendezvényén 452 előadó számolt be eredményeiről 803 résztvevő előtt.

Kémiai Szakbizottság: A *Mezőgazdasági Kémiai és Élelmiszerfeldolgozási Munkabizottság* tagjai az egészséget garantáló élelmiszerek kutatásáról szóló 52 előadást és köz-

leményt készítettek. A *Klinikai Kémiai Munkabizottság* megszervezte a Fiatal Analitikusok Fórumát. Egy a világon egyedül álló műszeres analitikai módszer, a TERMOSPEKTROMETRIA nemzetközi szabaldalmaztatását indították el a Debreceni Egyetemmel közösen, amely egyesíti a termikus analízis és az atom- és molekula-spektroszkópia vívmányait, és új irányt jelent a termoanalitikában, az anyagtudományban és a speciációs analitikában. A *Kémia Oktatása Munkabizottság* kiemelt célja volt a köz- és felsőoktatás átszervezésében való közreműködés, véleménynyilvánítás. 2012-ben a munkabizottság újabb tagja, Forgács József részesült a Rátz Tanár Úr Életmű-díjban. A szakbizottság 6 munkabizottsági rendezvényre került sor. Ez összesen 515 fő részvételét jelentette.

A *Környezettudományi Szakbizottság* 13 sikeres rendezvénynek volt szervezője vagy társszervezője, amelyen 694-en vettek részt. A legnépesebb látogatottsága „A környezettudatos települések felé” című tudományos konferenciának, az „Érdekességek a geológia világából” című ülésnek, a III. Térinformatikai Konferenciának és Szakkiállításnak”, valamint A Debreceni Földrajzi Disputa keretében tartott, „A klímaváltozás okai és következményei” konferenciának volt. A hazai energiaforrások kutatásában kiemelt szerepet töltenek be a Környezetföldtani és Paleoökológiai Munkabizottság, a Megújuló Energetikai Munkabizottság és a Tájföldrajzi Munkabizottság

kutatói. A Vízi Ökológiai Munkabizottság megszervezte a Nyíregyházi Hidrobiológus Fórumot, amely egyúttal nemzetközi programindító konferencia is volt a Tisza vízének védelmében. Két emlékülés volt 2012-ben. A növénytan professzorára, Haraszty Árpádra emlékeztek születésének 105. évfordulóján, a Mikrobiális Ökológiai Munkabizottság pedig a Síkfőkút Project fennállásának 40. évfordulóját ünnepelte.

A *Szabolcs-Szatmár Megyei Szakbizottság* 4 munkabizottságban végezte munkáját: A *Logisztikai* munkabizottság a szakterület jellegéből fakadóan gyakorlat-centrikus rendezvényeket szervezett. Tagjai 12 előadást tartottak a Magyar Tudomány Ünnepeén, a Nyíregyházi Főiskolával közösen rendezett konferencián. A *Képzőművészeti* Munkabizottság nagy ívű munkaprogramot dolgozott ki, de még nincs megfelelő befogadó intézményi háttere, illetve anyagi támogatása. A Krúdy Gyula szellemiségét őrző Szindbád nyomában című kiállításon a DAB képzőművészeti szekciójának tagjai közül többen is részt vettek. A kiállításhoz színes katalógus készült. A *Romológia* Munkabizottság által tervezett saját konferencia anyagi források híján elmaradt, de segítették „A magyar tudomány ünnepe” című rendezvény megszervezését, és bekapcsolódtak az Országos Roma Szakkollégiumi munkába. A *Testnevelés és sport* Munkabizottság tagjai részt vettek az Országos Sporttudományi Konferencián Szegeden, ahol 4 előadást tartottak. Aktívan részt vesznek a város

és a régió sportéletében, sportszakmai munkájában. Rendezvénylétszámuk 1500 fő volt.

A *Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Szakbizottság* a tudomány-népszerűsítést tűzte ki céljául. Az ide kapcsolódó kutatók a Repüléstudományi, a Jászkunság és a középföldi kutatók, a Szolgáltatásmenedzsment, ill. a Debrecen központú (említett) Műszaki Szakbizottság Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Agrár-műszaki tagozata elnevezésű munkabizottságok keretein belül végezték munkájukat. A megye és a megyeszékhely vezetőitől kapott anyagi támogatásból több színvonalas rendezvényt tudtak tartani. Kiemelkedő segítséget kaptak a Szolnoki Főiskolától, amely a rendezvények jó részének helyt adott. Szerveztek gazdaságpolitikai fórumot (Bod Péter Ákos – Corvinus Egyetem), bemutató rendezvényt „Közszolgaság” és a tudományos

kutatás címmel, kiállítást a Hadtörténeti Múzeum Repülő Szakgyűjteményéből, előadást Az alkotmány és a tudomány kapcsolatáról (Kolláth György közigazgatási és alkotmányjogász). A Szakbizottság hét rendezvényt bonyolított le összesen 262 előadóval és 573 résztvevővel. A társszervezésben lebonyolított 13 rendezvény 71 előadót és 3806 érdeklődőt mozgató meg.

A DAB 12 helyi és 2 regionális szakbizottságának 2012-es rendezvényein összesen 19599 fő, azaz közel húszezren vettek részt. (2011-ben a résztvevők száma 13862 fő volt.)

A Debreceni Területi Bizottság elnöksége nevében minden helyi és regionális szakbizottságnak köszönetet mondok a 2012-ben végzett munkáért, további eredményes tevékenységet kívánok, és beszámoló elfogadását kérem.

Fekete Károly